

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ: ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΣΗΜΑΣΙΑ

Του κ. ΣΩΚΡ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

Κοιμώπτητα, χάρη, λίγο ώρα-
πάθεια και λαμπερό πνεύμα χα-
ρακτηρίζουν τις Κ ω μ ω δ ι ε ς
του Όσκαρ Ουάιλντ, που μιά απ'
αυτές η «Μιά Γυναίκα χωρίς ση-
μασία» διαδέχθηκε στη σκηνή
της Μαρίκας την «Ηλέκτρα» του
Σοφοκλή.

Το έργο εξωτερικά φαίνεται
σαν άνομοιο. Απλώνεται πολύ ο
συγγραφέας στις δυο πρώτες
πράξεις, βασιζόμενος στο κέφι
και τη σπιρτάδα του διάλογου
που ξορίζει να γράφει και μόνο
στην τρίτη πράξη προχωρεί στο
δέσιμο του μύθου που κ' η λύση
του έπειτα έρχεται γοργά. Ου-
σιαστικά, νομίζω, πώς λίγο νοιά-
ζεται γι' αυτόν καθ'εαυτό το μύ-
θο, ή πού σωστά, καθόλου ο ποι-
ητής, δε στηρίζει το βάρος του
έργου του σ' αυτόν. Έπρεπε να
υπάρχει ένας μύθος και έγινε έ-
νας μύθος. Το παιχνίδι που γλεν-
τάει με το πνεύμα του και με το
στρφογυρίσιμα των άποψεων που
φαίνεται να παρουσιάζει, χωρίς
καθόλου, νομίζω, να θέλει να τις
κηρύξει σαν κοινωνική πίστη —
έξω από τη γενικότερη σατυρα
της αγγλικής άριστοκρατίας —
βά του έφτανε ίσως και χωρίς το

πολύ δύναμη από μέρος του σκη-
νοθέτη, στις δυο τελευταίες πρά-
ξεις που εξωτερικά μοιάζουν με
δράμα. Τα πράγματα ξεφύγαν
από τα χέρια του κ' η παράστα-
ση φορτώθηκε ένα ολότελο άτακ-
ριστο δραματικό βάρος. Κι' ό-
μως, αυτή η ασυνέπεια, νομίζω,
έσωσε κάπως τη βραδιά. Γιατί
έκει η Μαρίκα κι' ο Παπός κι' ο
Μυράτ δημιούργησαν μιάν άτ-
μόσφαιρα και συγκέντρωσαν την
προσοχή του θεατή και το ένδια-
φέρον του, όπως δεν μπόρεσαν να
το καταφέρουν οι δυο πρώτες
πράξεις που — δυστυχώς εξωτε-
ρικά μόνο — ήταν συνεπτεστε-
ρες προς το πνεύμα του συγγραφέα.
Φοβούμαι μάλιστα ότι το άπλε-
ρο στήσιμό τους ήταν η άφορη-
μή να κατακυλήσουν τα πράματα.
Ο κ. Κοών έκανε το λάθος να νο-
μίζει πώς με το να ντύσει κω-
μικότερα τους ήθοποιούς του, έ-
φτανε για να δοθεί ο ανάλογος
χαρακτήρας. Κι' όμως, πέρα από
το ντύσιμο κι' από το εξωτερικό
στήσιμο υπάρχει το έσωτερικό
πλάσιμο του ρόλου, ή δημιουρ-
γία ανάλογη συναισθηματικών
καταστάσεων και το μεράκι των
ήθοποιών, ή έξαφάνιση της κα-

οι λαίδες συνδιαλεγόντουσαν με
προπέτεια το ένα πόδι πάνω στο
άλλο. Στάθη άβολή και άτακτα-
στη με το κοστούμι και την έ-
ποχη. Και αφού οι κύριοι ντυθή-
καν χαρακτηρισμένα και κωι-
κά, πώς και για τις κυρίες δεν
έγινε το ίδιο; Άλλά μήπως οι
κύριοι έζησαν, πέρα από να τά
φορούν μόνο, τα χαρακτηρισμένα
κοστούμια τους; Κάτω απ' αυτά,
έπως και κάτω απ' τις βεντέλ-
λες και τις πλούσιες φοδστες,
ζούσαν άνθρωποι τωρινοί, και
μάλιστα γνωστοί μας, οι κολλο-
μας ήθοποιοί της Μαρίκας.

Ξέρω καλά τις δυσκολίες που
παρουσιάζει μιá τέτοια δουλειά.
Όμως, βρισκω, πώς στην πασα-
σταση του Ουάιλντ αυτά όλα
δεν υπήρξαν ούτε σαν πρόθεση.

Από τους ήθοποιούς που έπαι-
ξαν, εκτός της Μαρίκας, του Πα-
πά και του Μυράτ, βρισκω πώς,
μέσα στα πλοίσια πάντα που έ-
γραφα παραπάνω, ή Χαλκούση
ήταν στην πρώτη πράξη, το πολύ δ-
μοια με τόν έαυτό της, ενώ στις
άλλες, μάς έδωσε πεισιστέτερο
τόν τύπο της, ή Ρίτα Μυράτ κρέ-
τισε ώρασία τόν ρόλο της — κι'
αυτόν πασοσημένο, νομίζω, από
το σκηνοθέτη, ή τουλάχιστον, όχι
έντονα να χαρακτηρισιμένον. Η άμε-
ρικανίδα, του νέου κόσμου, άν-
τίθεση προς τις άγγλίδες. Η
Μποσσιέ στάθηκε καλύτερα απ' ό-
σο θά περίμενε κανένας κι' έδει-
ξε εξέλιξη στη δουλειά της. Θα
υποούσε μόνο κανείς να παρα-
τηρήσει ότι έπρεπε να μιλάει ά-
πλά τα έλληνικά κι' όχι -- κάτι
που της έρχόταν εύκολο και της
άρεσε — να χρωματίζει, δήθεν,
σαν άγγλίδα, με κάπως ξενικό ά-
ξάν, σά να ήταν ξένη προς το πε-
ριβάλλον που ζούσε. Η Λώρη και
με τη σκληράδα της κίνησης και
με την άσκημη προφορά της,
πρόδωκε το ρόλο της. Η Άγγέ-
λα Λαλαούνη ντύθηκε, σταθηκε
και κινήθηκε ώρασία και χαρα-
κτηριστικά. Ο Γιαννίδης στο ρό-
λο του παπά, σπουδαίος, όπως
πάντα, άν και θάθελα να του θυ-
μίσω εκείνο που πριν από λίγον
καιρό διαβάζαμε πώς έλεγε ένας
μεγάλος καλλιτέχνης του Παρι-
σιού: — όταν βρώ κάτι στην τέ-
χνη μου, τρέμω μη με υποδουλώ-
σει και το καταστρέφω για να
ξελευτερωθώ απ' αυτό. Στήνη
περίφημα κάτι τέτοιους τύπους ο
Γιαννίδης. Με έδημητα χαρα-
κτηριστικά, μω άς μην τόν υπο-
δουλώσουνε. Μιλώω σε καλλιτέ-

ρακτηριστικά, θέλωνε γραμμές
πιο έντονες. Το σκηνικό άπλο και
με πολλά καλά στοιχεία (το στα-
μάτημα των τελέρων στο ύψος,
με την έξυπνη τοποθέτηση της
κορνίζας κ. ά.) ήταν αρκετά ά-
πλό κ' είχε χαρακτήρα.
Βρισκω πώς ή μετάφραση του
κ. Κακριδή ήταν πολύ καλή και
με πολλή χάρη.

ΣΩΚΡ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ

Μιά σκηνή από το «Φαίδρα» του Πλάτωνα, όπως γυρίστηκε σε ταινία, με Σω-
κράτη τόν περίφημο Τζακόνι.

μύθο, άν οι καιροί τότε σήκωναν
τόσο ριζοσπαστισμό, κι' άν αυτό
τό έκανε πολλή εύκολία. Δια-
σκεδάζοντας, λοιπόν, και με τόν
ίδιο του τόν έαυτό, άναπτύσσει
το δράμα της μάνας και του
γιού Άρμαπθον με το λόρδο
Άλλίγουορθ που άν το πάρει
στά σοβαρά και του δώσει βα-
ρύ δραματικό χαρακτήρα παπα-
νοεις, θαρώ, τόν Ουάιλντ και
σύγκαιρα τόν εκθέτει. Τόν εκθέ-
τει γιατί τόν παρουσιάζεις ά-
νομοιογενή, αφού ο χαρακτήρας
του ένογου στις δυο πρώτες πρά-
ξεις είναι ολότελο άλλοιότικος
από τόν χαρακτήρα του στις δυο
άλλες, και γιατί τόν εμφανίζεις
πολύ αδύνατο στο σκάρωμα τών
δραματικών μερών. Άν ο Ουά-
ιλντ ήθελε να κάνει ένα δράμα
με την άδικημένη μάνα που έγ-
καταλείφθηκε κ' ήθελε να φέρει
σε σύγκρουση τόν νόθο γιό με
τόν πατέρα, θάβρισκε κάπως βα-
θύτερα να το άργανώσει και θά
του έδινε ανάπτυξη ουσιαστικώ-
τερη κι' έσωτερικώτερη. Η από-
πειρα ενός φιλιού που παρ' όλι-
γο βόταν άφορημή για μιá πατρο-
κτονία, το ταξίδι το μακρινό, ή
πλούσια άμερικάνια, είναι άφελέ-
στατες συμπλώσεις, άσφολδές,
κατώτερες ενός Ουάιλντ.

θημερινής τους προσωπικότητας
κ' ή άνασύνθεση τών τύπων του
έργου για να μπόρσει να δοθεί
το νόημα του ποιητή. Τίποτ. Ά
όλα αυτά δεν εκατάφερε, νομίζω,
ο κ. Κοών. Έντυσε τούς ήθοποι-
ούς του με κοστούμια περασμέ-
νης έποχής και δεν μπόρεσε να

Μιά σκηνή από τόν «Κρίτων» του Πλάτωνα, όπως γυρίστηκε σε ταινία από
τόν Τζακόνι. Το ρόλο του Κρίτωνος παίζει ο ήθοποιός Ντέ Σαντιν.

Η παράσταση του έργου στο
θέατρο της Μαρίκας, δε μπόρεσε
να πάει πάρα πέρα και να φτά-
σει να δώσει με ένιαία άντηλη-
ψη την πρόσκληση και παιγνιδί-
α κωμωδία. Ο κ. Κοών φαίνεται
ότι διαισθάνθηκε το χαρακτήρα
του έργου, αλλά δεν είχε τη δύ-
ναμη να τόν πραγματοποιήσει
και μάλιστα εκεί που γρειάζετο

τους κάνει ένα μ' αυτά. Ούτε τόν
στοχειώδη τρόπο να τά φορούν
και να διευθύνουν τις ουρές τους
δεν ήξεραν οι κυρίες, ούτε να μη
παίρνουν στάσεις που τις έδει-
χναν ξένες προς την έποχή, που
έπαραιστασαν. Φτάνει να σημειώ-
σει κανείς πώς για πολλών ώρα

χνη με πνεύμα και ψυχή και ει-
μαι βέβαιος πώς θά με κατα-
λάβει.

Τά κοστούμια, όπως είπα πα-
ραπάνω, δεν ήταν με το ίδιο
πνεύμα όλα καμωμένα: τά γυναι-
κεϊα ήταν άπλάως φιγουρίνια ξε-
σηλωμένα. Τά άντρικά, σαν χα-